

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetéssel olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj milder hircú:csnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, január 22-én.

Nem hallgathatunk mi sem a politikai élet legujabb eseményeiről.

A szabadalvűpártból kilépnek azon képviselők, akiknek liberális egyházpolitika nem kell; a kilépettek között van két megyénkbeli képviselő is. Ez logikus és természetes eljárás. Senki sem maradhat azon pártban, melynek sarkitételét nem helyesli. Se az ország, se a szabadalvűpárt rossz néven nem veszi tőlük.

De azon már méltán meglehet botránkozni, hogy az ellenzék és országos sajtójának nagy része, midőn egyrészt a házassági jog egységes állami szabályozását helyesli, egyszersmind legyeztetni, dicsőíti azokat a törekvéseket, melyeknek a célja az, hogy az egységes házassági jog ne jöhessen létre, — ujong minden egyes kilépés felett.

A „B. C.” különben a kilépésekről a következőket írja:

„Az ellenzéki lapok egy része most, midőn a szabadalvűpárt kötelékéből néhány képviselő kilépett, különös örömet lel abban, hogy a legbonyolultabb számításokat tesz arra nézve, miképp fog a képviselőházban a szavazatok aránya alakulni a házassági jogról szóló törvényjavaslat felett, s arra az eredményre jutott, hogy a legkedvezőbb esetben is csak minimális lesz a javaslat többsége. Ezzel szemben csupán azt a tényt konstatáljuk, hogy a horvátoktól eltekintve, ma 221 képviselő tagja van a szabadalvű pártkörnek és azonkívül van még három pártönkivüli képviselő, a kit ide kell számítani. Meglehet, hogy még néhány képviselő kilép a pártból, de a felett még sem lehet kétség, hogy mindazon párttagok, akik megmaradnak a pártban, egyértelmű és tartózkodás nélkül megfogják szavazni a javaslatot, s hogy ennek következtében a magyarországi 413 képviselő közül már a szabadalvűpárt egymaga is elegendő, hogy ezt a fontos reformot, habár nem is nagy többséggel, győzedelmesen keresztülvigye, feltéve még azt az egyenesen lehetetlen esetet is, hogy a képviselőház összes többi tagjai a javaslat ellen fognak szavazni. Ezt feltételezni egyébként semmi ok sincs. Nemcsak a függetlenségi párt 12 tagja, hanem a függetlenségi és 48-as pártnak messze nagyobb

része is pártprogramjuk világos szavai szerint feltétlenül meg fogják szavazni a javaslatot. Csak a nemzeti párt köréből lehet legföllebb tíz szavazatra számítani. Mindebből látható, teljesen bizonyos, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot a képviselőházban legalább 110 szavazattöbbséggel el fogják fogadni.”

A szabadalvűpárt meg van győződve, hogy a magyar állam nemzeti egysége követeli a házasság egységes szabályozását; mi azt hisszük teljes meggyőződéssel, hogy az állam feladata határain belül marad, sőt tulajdonképeni állami céljai iránt teljesít tartozó kötelezettséget, a midőn a házasság jogintézményét az interkon essionalismus elvének megfelelően jogi és erkölcsi (de nem speciális vallási) jellege szerint szabályozza, fenhagyván minden vallásnak a teljes szabadságot, hogy a házassági intézményhez hűve hitbuzgalma ébrentartásával, mindazt hozzáadhassa, a mit a vallás tanai megkövetelnek.

De azért tudjuk érteni azt is, hogy a katolikus egyház küzd azért, hogy a magyar államban a házassági intézmény az állami szankciót is csak oly feltételek mellett nyerje meg, a mely feltételek a kath. vallás szempontjai szerint a házasság érvényességéhez és minden más jogi viszonyához szükségesek.

A két elv hadd küzdjön meg egymással; s az életerősebb, a kor szellemében gyökeredző, az abszolút igazságnak, a humanizmusnak jobban megfelelő a maga győzelmét bizonyára meg is fogja érn.

Mi küzdünk az egységes házassági jog mellett, a kath. klerus pedig azért, hogy a házasság csak azon feltételek mellett legyen államilag is érvényes, amilyenek mellett az egyház szerint az, és hogy a házasság felbonthatlan legyen.

Az a tetszelgés, melyet az ellenzék egy része a klerus elveivel végre visz, azért mert azzal a kormányunk ártnak, vagy mert azzal megnyerni vélik a választásokra a papság befolyását: káros nemcsak a szabadalvűpárt nemes céljaira, de nagy veszedelmet rejt magában magára a parlamentarizmusra nézve is.

Nyilatkozat. Felkérettünk a következő sorok közlésére: Utólagosan tudtam meg, hogy a „Pesti Napló” egyik számában a hódásági mandátum meghamisításának gyanúja is kifejezetten. Ezen aljas insinuatit

megvetéssel visszautasítom és közlőjét közönséges rágalmazónak nyilvánítom. Ezen választásra vonatkozólag ellenzéki lapokban megjelent közleményeknek már közzétett nyilatkozatommal ellenkező állításai, feleletre sem érdemes rosszakaratu, otromba koholmányok, melyeknek más célja nincs, mint az igazságot szándékosan meghamisítani. Kula, 1894. január 21. Dr. Schneider Károly ügyvéd, a hódásági választás volt választási elnöke.

Az új hódásági képviselő. Rohonyi Gyula a hódásági kerület újonnan megválasztott képviselője bemutatja megbízólevelét. A képviselőház állandó igazoló bizottsága e hó 20-iki ülésében foglalkozott azzal s megbízólevelét szolgáló választási jegyzőkönyvet megvizsgálta és a törvény követelményeinek megfelelően találván, Rohonyi Gyulát ennek következtében, a házassági jog értelmében a kérvényezhetésre megszabott harminc napi határidő fentartásával, igazolt képviselőnek jelentette ki.

Az áruccsarnok.

A zombori iparosok áruccsarnokának e hó 21-én tartott közgyűlésében Zsulyécs Ernő igazgató a következő jelentést terjesztette elő:

Tisztelt közgyűlés!

Mielőtt a t. közgyűlésnek a lefolyt év üzleti eredményét mutatnók be, legyen szabad szavunkat első sorban a kegyeletnek és az elévülhetlen bálának szentelni.

Ha végig tekintünk sorainkon, nem látjuk már itt azokat, akiket hosszú időn át annyira megszoktunk áruccsarnokunk élén látni.

Szövetkeztünknek kezdettől fogva nagyérdemű elnökét, dr. Csibás Benőt, városunk polgármesterét, mindenkor őszinte, igaz barátunkat, nemes törekvéseinknek nagylelkű pártfogóját veszítettük el első sorban; s mi alig estünk át a nagy vesztésen, már is egy újabb, lesújtó csapás érte ifjú társaságunkat; az, aki eszméink mindenkor oly igaz lelkesedéssel csingított, aki hozzánk legnehezebb helyzetünkben sem vált hűtlenné, legtevékenyebb, minden áldozatra kész társunkat, Schwartz Károly igazgató-tanácsosunkat ragadta ki másodsorban körünkől a kérélhetlen sors.

Legyen szüntelen szemünk előtt önzetlen életünk, nemes példánk; legyen áldott emléktük; legyen áldást hozó az az intézmény, amelynek felvirágzását, szebb jövőjét egyikük szövetkeztünk iránt érzett szerető, meleg szívvel, nagy tekintéllyel és tudásával, másikuk pedig sobasam lankadó ügyszeretével, lángoló lelkesedésével, fáradságot nem ismerő tevékenységével mozdította elő.

De ha elhunyt jeleink iránt nehéz, bánatos szívvel rójuk le kegyeletünk adóját, lehetetlen meg nem emlékeznünk arról is, aki városunk közügyeinek előmozdítása érdekében nemes, fenkölt gondolkozásának már oly sok fényes jelét adta s aki nevet jótékonyosságával szövetkeztünk történetében is mindenkorra emlékeztetéssé tette; hálás köszönettel emeljük ki e helyen Koczik Erzsébet urnó azon nagylelkűségét, amellyel szövetkeztünk

A „BACSKA” tárcája.

Piros rózsza.

Milyen jó ide benn
Meleg kályha mellett . . .
Künn zúzból a falomb,
A természet dermedt.
— Az én gondolatom
Mégis merre köszál:
Pici, piros rózsza.

Fejemet lehajtom,
A szemem bezárom,
Elmerengök . . . s ismét
Azt a rózsát látom.
Feslő bimbó, — s mintha
Hajnaltörjra volna,
Olyan az a rózsza.

Mintha szellő érné:
Bólintgat, leng, hajlik,
A mint a jég tükörön
Gyorsan átsikamlék.
Jól áll neki kacaj,
Sikoly, — s arcán jól a
Két kis piros rózsza.

„Január virága! . . .“
De nem mondom mégse.
Hej, ha én lehetnék
Annak a kertésze!
Csókkal halmozom el,
Csókkal, dalvirággal;
Megkoszorúznám őt
Pünkösdi rózsákkal.

Halifax.

A RÉSZLETEKBE MEGGYÖRÖT SZABÓ.

Tollrágó Gerzson, a ranglétra legalsó fokaiiba kapaszkodó irodatiszt, igen sangvinikus természetű ember volt. Gyűlölet és vonzalom, harag és szelidség rövid időközben váltakozva gyötörték, s indulatai hullámszerűen leggyötrőbbör maga sem tudta okát adni. Így például a szabók iránt kezdetben igen nyájas, szeretetreméltó magaviseletet tanúsított, ám határozottan goromba volt velük szemben már néhány nap múlva is úgy, hogy azokat egészen kétségbe ejtette. És rendszeren csak annyi idő kellett ezen kedélyváltozashoz, a mennyi egy új öltöny megrendelése és annak elkészítése között lefolyt.

Mert Tollrágó Gerzson urnak igen eredeti logikája volt. Tudva azt, hogy csak az az övé, a mit megesszik s a mi rajta van, őt rettentő mód bántotta, ha azért a ruháért, a mi az övé, más követel pénzt, még pedig botránys következettséggel minden hó elsején. S különben is azt tartotta, hogy egy részlettel ki van fizetve a ruha teljesen, mert a mi azonfölül van, az ugyis olyan ár-többlet, a mit a kereskedő az esetleg bekövetkezhető fizetési képtelenség folytán a veszteség számlára kénytelen magának följegyezni.

S miután ez a klasszikus logika a neki dolgozott szabók közül még egyet sem volt képes megnyugtanni, a zaklatás folytán a legmélyebb megvetést és gyűlöletet kezdte érezni az egész tisztességes szabó-céh iránt s egy holdvilágos rémes éjfelen bosszút esküdve megfogadta, hogy véres elégtételt fog szerezni magának s a legközelebbi szabójának tönkretételével fogja a többieket is megfékezni.

Sorba járta az üzleteket s végre Szende Pinkászi ural megalkudott egy öltönyre. Az ár 45 frt. Fizetési feltételek: az első részlet 15 frt, a többi egyenkint 10—10 frt.

Mérés alatt azonban, hol a bal, hol a jobb vállát rántotta föl.

— Mi baja van a nagyságos urnak? tudakolta részvétellel a jámbor kecske.

— Iszonyu rheumatikus bántalmaim vannak! Szólt

sóhajtozva Tollrágó Gerzson, miközben majd a szemét ütötte ki a szegény szabónak, a mint a jobb karja éppen megrándult.

A fölpróbálásnál ismét elfogta ez a betegség, úgy hogy szegény Pinkászi nem tudta mit tegyen, sajnálja-e szegény Tollrágót, vagy bosszankodjék, mert nem lehetett jól próbálni?

A ruha elkészült és rossz lett; Tollrágó Gerzson arcán ördögi mosoly vonult végig. Rohan a szabóhoz.

— Pinkászi ur! Én a ruhát nem viselhetem, azt el nem fogadhatom s mint ilyen kénytelen vagyok visszaküldeni!

— Wie hájszt? Visszaküldeni! Tán tudunk még rajta segíteni? Nem kell mindjárt megijedni!

Megreparálták, kijavították, öszbebb rótták, széjjel szedték, de a ruha csak nem akart jó lenni. Sőt a sok javítás után csakugyan használhatatlanná vált. Tollrágó Gerzson bemegy a boltba.

— Pinkászi ur! a ruhát visszaadom!

— Hát én meg aztam mondok az urnak, hogy nem visszaveszem! — pattant föl a türelmet vesztett jámbor kecske. — Eleget megkínzott az ur, eleget mondtam, hogy mit rángatódzik a jobb meg a bal vállával? Sem nem ruha, sem nem én, hanem az ur a hibás!

— Hát nem vesszi vissza?

— Mondtam már, hogy nem! Osz! pünkttim! — s azzal nagy mérgesen beszaladt a „comptoir“-ba.

Tollrágó Gerzson önelégül arcal távozott. Minden úgy megy, a hogy ő akarta! Egy hét múlva ismét beállít Szendéhez.

— Tudja mit Pinkászi ur? Meggondoltam a dolgot! Nem küldöm vissza a ruhát, de mivel nem használhatom, csináljon egy másikat, jót!

— Mondhatta volna ezt hamarabb is a nagyságos ur! Nem vagyok én rossz ember épen, hát jól van, csinálók egy másik öltözet!

Es Tollrágó Gerzson csináltatott egy másik ruhát, a mi jó lett. Pár nap múlva Szende Pinkászi kap egy csomagot benne a rossz ruha és egy levél.

„Kedves Pinkászi ur! A második öltözet nagyon jól áll. Hanem mivel az elsőt nem tudom használni,

részjegyének odaajándékozásával minden időre lekötelezte. Köszönettel kell továbbá megemlékeznünk a szegedi kereskedelmi és iparkamaráról, amely sokszor tapasztalt jóindulatának „Magyarország kereskedőinek és iparosainak cím- és lakjegyzéke” című nagyszabású mű odaajándékozásával adott ismét kifejezést.

Amidőn ezek után az 1893. évről szóló jelentésünket szerencsések vagyunk a t. közgyűlés elé terjeszteni, öröm hatja át egész valónkat, mert azok a remények, amelyeket szövetkezettünk jövőjéhez fűztünk, az 1893. évi mérleg által immár jórésben igazolva vannak; sikerült a kezdet legnagyobb nehézségeit leküzdenünk s most már tört utakon, tapasztalatokkal gazdagodva, a közönség közönyét bizalomná változtatva át, tagjaink élénk érdeklődése mellett haladhatunk kitűzött nemes célunk felé.

Felesleges a beszéd ott, ahol a tettek maguk beszélnek; tartózkodunk tehát mi is a felesleges szavaktól s csak a tényekre akarunk rámutatni, hogy a múltból erőt, bizalmat merítve, szűnjön meg végre a kishitűség; hogy lássuk be mindannyian, hogy kitartó, szívós munka, — becsületes, önzetlen igyekezet és kellő szakértelem mellett lehetetlen, hogy az a vállalat, amely ép úgy van hivatva e város iparosainak jólétét, mint a nagy fogyasztó közönség érdekeit is hazafias irányban elmozdítani, ne csak ne prosperálhasson, hanem fényes jövőre is ne számíthasson.

Figyelmen kívül hagyva az 1891. évet, amelyben a tényleges működés aránylag kis időre terjedt ki, csak az 1892. évvel kívánjuk a lefolyt 1893. évet összehasonlítani.

A beraktározott árak értéke 1892. évi december 31-én volt 12563 frt 26 kr., 1893. évi december 31-én 13364 frt 09 kr. Eladás nyersanyag és egyéb megrendelés volt 1892-ben 10109 frt 11 kr., 1893-ban csupán eladás és nyersanyag megrendelés 15103 frt 39 kr. A kiállító iparosok száma volt 1892-ben 50, 1893-ban 59. Bevételünk összege volt 1892-ben 834 frt 82 kr., 1893-ban 1334 frt 68 kr. Kiadásaink összege volt 1892-ben 1347 frt 87 kr., 1893-ban 927 frt 32 kr. Az 1893. évben tehát 800 frt 83 krral több árú volt december 31-én raktáron tartva, 4994 frt 28 krral többet adtunk el és rendelünk meg, 9 cel több iparos állított ki, 499 frt 86 krral nagyobb volt bevételünk s ezzel szemben 420 frt 55 krral kisebb kiadásunk. — Az 1893. évben az alakulási költségekből 78 frtot, a felszerelésekből 23 frt 65 krt, az árucarnok épülete értékeiből 50 frt 75 krt hoztunk leírásba s ezek mellett is még 407 frt 36 krt a tiszta jövedelmünk; az 1891. és 1892. évi összesen 785 frt 96 krnyi veszteséget teljesen fedezhettük, sőt a tartalék-alap képzését az 1893. évi tiszta jövedelem 20%-ával már meg is nyithattuk.

Elmondhatjuk tehát, hogy gazdálkodásunk, működésünk minden terén, kivétel nélkül, a legörvendesebb előrehaladás mutatkozik; önzettel hivatkozhatunk arra, hogy amit józan megfontolás után, a helyi viszonyokat tekintetbe véve, kilátásba helyeztünk, ezt, sok tekintetben már most, becsülettel meg is valósíthatjuk!

Ezek után úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság nevében is azon tiszteletteljes előterjesztést tesszük, hogy a 407 frt 36 krnyi tiszta nyereségből 20%-ot vagyis 81 frt 48 krt a tartalék-alap javára, 5%-ot, vagyis 20 frt 36 krt elárusítónk megállapított részesedésére, a 352 teljesen befizetett részjegyre 8800 frtnyi tőkéje után 3%-ot, vagyis 264 frtot osztalékká és 41 frt 52 krt az 1894. év javára fordítani méltóztatnánk.

Elértük tehát azt az időt, amidőn már szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy a szövetkezett városunk iparának fejlesztését, amelyért létesült, képes lesz évenként fokozottabbnál fokozottabbnal arányokban előmozdítani; hiszen csak azt kell figyelembe vennünk, hogy a lefolyt évben is közel 15000 frt értékű árut adtunk el, amely szűkségeitnek igen jelentékeny része, ha nem lett volna még meg iparosaink Árucsarnoka, Zomboron kívül eső s ami még sajnálatra méltóbb, külföldi, többnyire ausztriai forrásokból nyert volna kielégítést. — Az eszme, a kitűzött cél s megvalósításuk módja tehát előre való, helyes! De hogy a szövetkezett igazi áldás legyen iparosnak ép úgy, mint a nagy fogyasztó közönségnek, még nagyon sok a tenni való! Az iparos kell, hogy fokozódó érdeklődéssel, melegebb

rokonszenvvel viseltessek az iránt az Árucsarnok iránt, amely legelső sorban is az övé s mindenekfelett az ő érdekeit van hivatva előmozdítani. Lehetővé kell tennie azt, hogy a folyton emelkedő szűkséget mindenki itt elégíthesse ki. Allitson be izléses, szolid s lehetőleg olcsó, juttányos iparcikkeket; tanuljon az előrehaladottabbaktól izlést, használja fel mindama előnyöket, amelyeket a modern technika nyújthat s e mellett legyen minden tárgya, ami kezéből kikérül, szolid, tartós s ami szintén egyik alapfeltétele a boldogulhatásnak: számoljon a megváltozott viszonyokkal s ne kérjen a tárgyaiért oly árt, amelynél az másutt olcsóbban is beszerezhető; „nagy forgalom s aránylag kis nyereség” legyen előtte mindig a főszempont, mert csak így képes győztesen megküzdeni azzal a folyton nagyobbodó hatalommal, amelyet a gyárilap képvisel s amely közlekedési utak folytonos fejlesztésével reá mindig nagyobb és nagyobb nyomást fog gyakorolni; ott, ahol az egyes nem elég erős, társuljanak, szövetkezzenek többen és egyesített erővel, valamint, soha sem csüggedő erővel léleklél, kitartó munkával küzdjék le diadalmasan a fentarthatás, a lét súlyos akadályait. Mert bár régi, de mindig igaz marad az a közmondás: hogy segíts magadon s az Isten is megsegít! — De ha az iparos munkája nehéz veritékével tesz eleget kötelességének, nem lenne méltányos, nem lenne igazságos, sőt ami több nem lenne hazafias, ha a nagy fogyasztó közönség is meg nem tenné a magét. Csak annak a nemzetnek s kicsiben annak a városnak van jövője, amelynek virágzó ipara s ezzel kapcsolatban élénk kereskedelme van; ott virul az élet, ott honos a jólét, ott van a hatalom, az erő. De hogy emelkedjék nagyra iparunk, ha közönségünk vétkes közönnnyel nézi iparosaink élet-halál harcát, vergődésüket s nem nyújtja a közönségnek segítő kezét; ha nem serkent, megtagadja jóindulatát, nem adja meg e lét feltételét: az anyagi támogatást. Le kell végre már mondanunk arról a könnyelmű gondolkozásról, hogy csak az a szép, az jó, ami másutt, ami különösen a külföldön készült; tanuljunk megbecsülni már a magunkét is! Hiszen a mi iparosaink is most már a legelőrehaladottabbaktól merítik ismereteiket s ha azok mellett meg tudták állni helyüket, jóakaró támogatás mellett mennyivel erősebbek lehetnének itthon, amikor maguknak magukért, jövőjükért dolgoznak; elismert tény ugyanis, hogy vannak már iparosaink, akik a külföld bármily kiválóságaival is kiállják az összehasonlítást; gondoljunk csak vissza 1889-ik évi általános kiállításunkra s akkor lehetetlen nem ismernünk, hogy kellő jóakarattal, élénkebb támogatás mellett teremthetünk itt is oly ipart, amely nemcsak dicsőségünkre, hanem anyagi előnyünkre is fog szolgálni.

Ha majd e két faktor: a nagy fogyasztó közönség és az iparos megéri és támogatja egymást, ha fellélemelkedve az előítéletek, egyenlő körülmények között a miénknek adunk elsőseget; ha közönség és iparos kölcsönösen meg lesznek egymással elégedve, akkor fogja e szövetkezett magáról igazán elmondhatni, hogy nagy célját: e városnak ipart teremteni, az isteni gondviselés jóakaratóból és saját erőnkől, elérhette; akkor alkothatunk majd nagyot és maradandót.

Ujdonságok.

Kinevezések. Az igazságügyi miniszter Kovács László szabadkai kir. törvényszéki joggyakornokot a felértéplomi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. — A szegedi ítélőtábla elnöke Fülöp Gyula díjtalan joggyakornokot díjaz joggyakornokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásiügyi miniszter özv. Fábán Károlyné tanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter dr. Degré Miklós szabadkai kir. törvényszéki jegyzőt miniszteri fogalmazóvá, nevezte ki.

Kinevezések. Sándor Béla főispán az elhunyt Tóth Gábor helyébe lajtorjános ifj. Mihály János megyei írnokot, ennek helyébe pedig Trischler Gyula hódásági s. jegyzőt és tartalékos hadnagyot nevezte ki.

Jókai estély. A Palánkai Casino-egylet 1894. évi január hó 27-én saját helyiségében, Jókai Mór koszorus költőnk írói működésének félszázados jubileuma

alkalmából, felolvasással és szavazattal egybekötött Jókai estélyt rendez. Műsor: 1. Nyitány. Előadja a helybeli első zenekar. 2. Szózat. Főfark. Enekli a helybeli dalárda. 3. Jókai és muzsája. Felolvasás. Előadja Csupor Gyula. 4. Költemény. Jókaitól. Szavalja Fejes Ágoston. 5. Jókai. Költemény Csupor Gyulától. Szavalja Csupor Irénke. 6. A költő megkoszorúzása. Elő-kép. Közreműködők: Bachmann Etelka, Brucker Ágnes, Brucker Irma, Csupor Irénke, Fülke Gizella, Katholy Katica, Katholy Irma, Leszher Irén, Müller Vilma, Payerle Hermin, Payerle Janka, Seunig Berta, Simándy Paula, Váczy Jolán és Vodring Aranka kisasszonyok. A felolvasást és szavazatot tánc követi. Kezdeté esti 8 órakor. Belépti díj: családönként 2 frt., személyenként 1 frt.

Hírek az egyházmegyéből. Dr. Bende József kanonok lemondása folytán a házassági és szerzetesi fogadalom-védői tisztség megtresedvén, erre dr. Povischil Richárd az iskolanének lelkiigazgatója nevezett ki. — Kulcsics Illés szabadkai hitoktató Duskokra. — Jeszenovics Félix bátyai adminisztrátor Bányára plébánosoknak tettek meg. — Hervanek Ödön csantavéri káplán, szabadkai hitoktató lett. — Ketterer Károly kápláni minőségben Miskéről Csantavérre küldetett.

Közgyűlés. A zombori polgári kaszinó-egylet folyó évi január hó 28-án délelőtt 10 órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Előzői jelentés az egylet múlt évi állapotáról. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1893. évi számadások megvizsgálásáról. 3. 1894-ik évi tagdíjak megállapítása. 4. 1894-ik évi költségvetés megállapítása. 5. Tisztikar leköszönése és új tisztikar választása. 6. A közgyűlést megelőzőleg netán beadandó indítványok tárgyalása. Zombor, 1894. évi január hó 8-án. Schmausz Endre, elnök. Dr. Kollár Győző, jegyző.

Ügyvédi kamara. A szabadkai ügyvédi kamara hivatalos uton közzé teszi, hogy dr. Nyiraty János ügyvédet Baja székhellyel, dr. Mayer Nándor ügyvédet Zombor székhellyel, dr. Székely Ignác ügyvédet Ó-Becse székhellyel és dr. Zakó István ügyvédet Zombor székhellyel az ezen kamaránál az ügyvédek által vezetett lajstromába folytatónak felvette; továbbá dr. Király Sándor ó-kanizsai lakos ügyvédet az ügyvédségről való önkéntes lemondása folytán az ügyvédekről vezetett lajstromból törölte, végül jelenti a kamara fegyelmi bírósága, hogy az 1893. évi szeptember hó 7-ikén 417/feleg. 1893. szám a hozott határozata és a Curianak ezen elsőbírósági határozatot helybenhagyó 542/F. 1893. számú határozata alapján Milassin József ó-becsei lakos ügyvédet az 1887. évi XXVIII-ik t. e. 4. §. a) pontja alapján bizonyítatlan időre az ok megszüntéig az ügyvédség gyakorlatától fel-függesztette.

Alapszabályok jóváhagyása. A fekete-hegyi „Magyar Népkör” alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Hushagyó kedd. A zombori kaszinó-egyleti dalárda hagyományos szokásához híven megint méltóan fogja megünnepelni a farsang utolsó estjét. Mint az előző években, idén is vig és gazdag tartalmu koncertet rendez, sőt ezen a napon fog megjelenni a „Zombori Fűtyülő” c. politikai, közgazdasági, tengerészeti stb. alkalmi folyóirat legközelebbi száma is.

Az árucarnok közgyűlése. A zombori iparosok képziményeinek árucarnoka, e hó 21-én tartott közgyűlésében a két kilépett igazgatósági tag helyébe Ámon Ferenc és Sztanó Ferenc, két felügyelő bizottsági tag helyébe Junger János és Tápay Ágoston választotta meg. A 407 frt 36 krnyi tiszta nyereségből 5%-ot az elárusító díjazására fordították, 20%-a tartalék-alapra iratik, a fennmaradó rész pedig a tagok között osztatik szét. Az osztalékok február 1-től tételnek folyóvá; a t. tagok kérének, hogy a szelvényekkel lehetőleg személyesen jelenjenek meg.

Jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszterium a veprováci kaszinó alapszabályait jóváhagyta.

A titeli rétkelő bizottságba folyó hó 17-én tartott választás alkalmával Goszpodince község részéről Theofánovics Péter, Vilova község részéről pedig Radivojovics Milan választott meg.

Halálozás. Gfeller Ferenc, nyug. vármegyei számvevő, volt 1848—49-es honvédszázados és nyug. honvédőrnagy, a bacs bodrogh megyei honvédegylet elnöke a napokban elhunyt. Temetése nagy résztvevő közönség kísérete mellett ment véghez.

Kerekpár egyesület. A biciklizés szép sportját városunkban mindinkább fölkarolják. Ennek köszönhető, hogy nemsokára megalakul a kerékpár egyesület, melynek célja egyrészt e szép sport terjesztése és megkedveltetése, másrészt pedig a társulati szellem megerősítésével társas kirándulásokat, s nagyobb utakat megtenni. Örömmel üdvözljük az eszmet s kívánjuk hogy a szép terv, mihamarabb tételül öltözzön.

Csonoplyai kaszinó bál. A Csonoplyán folyó hó 16-án tartott táncmulatság — mint bennünket értesítenek — oly kitűnően sikerült, hogy a nagyszabású összejűlt helyi és környékbeli előkelő és polgári közönség még reggel 8 órakor is oly odaadással újrázta a csárdásokat, hogy a lakadatlan jövedel csak délután 3 órakor lohadt le, mihez nagyban hozzájárult a derék vendéglős Papp János, ki mérsékelt áron szolgáltatva ki az italokat és étteleket. Persze nagy részük volt ebben a csonoplyai bires tamburásoknak is.

Verbász-palánkai vasut. A kereskedelmi miniszter Mezey Károly n-palánkai lakos kérelme folytán a verbász-palánkai h. é. vasut közigazgatási bejárás alatt elrendelte s megkezdésének időpontjául folyó évi február hó 20-ikának d. e. 9 óráját tűzte ki Uj-Verbász községhez. A közigazgatási bejárás a következő községekre fog kiterjedni: Uj-Verbász, Cucura, Torzsá, Deszp.-Szt.-Iván, Szilbás, Gajdobra és Német-Palánka.

Meghívó. A csantavéri egyenlőségi olvasókör könyvtára javára 1894. évi február hó 23-án, saját helyiségében, a topolyai zenekar közreműködésével, zártkörű táncestélyt rendez. Személyjegy 1 frt; családjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Pályázat. Tatabázan III. osztályu postahivatal-nál postamesteri állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő 3 hét.

Meghívó. A bogojevai olvasókör f. évi január hó 24-én könyvtárának gyarapítására társas vacsorával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: 40 krajcár. Vacsorával együtt: 1 forint. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Az olvasókör.

visszaküldöm s azt hiszem ezzel kvittek vagyunk. Fize-tést tölem ne is várjon! — Tollrágó Gerzson.

Bár Szende Pinkász természete nem képezett éles ellentét nevével, a kis szabó ezuttal iszonyu dühbe jött. Rohant az ügyvédhez. Majd megmutatja ő, majd megnyuzza ő, tudom istenem emegy a kedve a tréfától.

Tollrágó Gerzson ur pedig mikor megkapta az idezőt, felöltötte a jól álló ruhát és biztos győzelem tudatában levő hadvezér nyugalmával ment a járásbíró-sághoz.

Pinkász ur ügyvédjével egytt jelent meg a tárgyaláson. A bíró kérdésére Tollrágó szépen felelet s mindent beismer.

— Hat akkor mért nem fizeti meg felperesnek a követelt összeget?

— Kérem szépen én megakarom fizetni. Pinkász ur bámolni kezd. A bíró és az ügyvéd összenéznek. Tollrágó ur folytatja:

En kérem is felperest: fogadja el az egyezkedést. En szegény ember vagyok, a kin úgy sem tudja más-król megvenni. Fizetek neki minden hónapban esedékes részlet fejében — ötven krajcár!

Pinkász ur szemöldéje összefutottak bihetetlen kékségű szeméi fölött. Az ügyvéd és bíró nem tarthat-ták vissza nevetésüket.

— Elfogadja az egyezséget felperes? — kérdezte aztán összeszedve hivatalos komolyságát a bíró.

— Hogy fogadnám el 50 kr részletet?

Az ügyvédnek azonban tetszik az ötlet s tudja, hogy perköltésre sem itt, sem ott nincsen nagy kilátás, Pinkász ur legnagyobb ámulatára kijelenti, hogy az egyezséget elfogadja.

Pinkász ur dühöng, kiabál, jajgat, rug-, kapálódzik, de végre is enged s megkötetik az egyezség, mely szerint Tollrágó Gerzson ur köteles Szende Pinkász urnak minden hó 1-én — különbeni végrehajtás terhe alatt — 50, azaz ötven krajcárkat pontosan lefizetni!

Egy eredménytelen párbaj színhelyét halálosan gyűlölködő ellenfél még soha olyan keserűséggel nem hagyta el, mint a milyennel Pinkász ur a tárgyaló te-remből távozott.

Tollrágó Gerzson pedig minden hónap elején, pont déli 12 órakor beállit a boltba, lefizeti az ötven krajcár-t és kér róla hivatalos, bélyeggel ellátott nyugtát. Es így meg ez két esztendőn keresztül a legnagyobb pontos-sággal. Egyszer aztán nem jött Tollrágó Gerzson ur elsején, déli tizenkét óráig. Nosza rohan Pinkász ur a bírósághoz s végrehajtást kér ötven krajcár erejéig.

Hah! itt az idő megboszulni magát! Micsoda szégyen, micsoda gyalázat: végrehajtás ötven krajcár erejéig! S végtelen káröröm tölti el, ha arra a költségre gondol, mely Tollrágó Gerzson ur e havi 50 kros részletét fölözni fogja! Hah! drága ötven krajcár lesz ez neki! Csakhogy megfoghatta egyszer!

De másnap, azaz másodikon délelőtt, bekopogtat hozzá a pénzes levélhordó s leolvas a pudlira ötven krajcárt. Az utalvány pedig a hó elsejének délelőttjéről van kelteve. Tollrágó Gerzson ur tehát nem hátralékos s mint ilyen a végrehajtás költségeiben el sem marasz-talható. Sőt a mi több — Pinkász urnak kell lefizetni, mint az általa okozott eljárás költségeket: 2 frt és 60 kroat.

Pinkász urat a guta kerülgette. S midőn a legkö-zelebbi elsején Tollrágó Gerzson ur ismét személyesen vitte el az öt piculát, megtört, alázatos, szinte fuldokló hangon szólt hozzá:

— Tudja mit Tollrágó ur! En adok magának egy nyugtát, hogy kifizette az egészet és semmivel se nem tartozik, csak hagyjon nekem békét!

Tollrágó Gerzson szívét egy végtelenül kejes érzés, a kitöltött bosszu érzete dobogtatta meg, de a hangja nyugodt volt, mikor egy végtelen megveto tekintettel mérve végig a kis embert, csak annyit mondott:

— Soha! Jövő hó elsején pontosan eljövök!

Es elment pontosan nyolc egész esztendőn keresztül és lefizette minden hó elsején az esedékes ötven krajcárkat.

Mi volt Shylock híres font husa Tollrágó Gerzson 50 kros bírói ügyességére képet?

Erdélyi Zoltán.

Melléklet a „Bácska” 7-ik számához

A zombori olvasókör tisztújítása folyó hó 21-én ment végbe, megválasztottak igazgató elnöké Sándor Béla, igazgatóvá Danczer Kornél, jegyzővé Popovits Sebő, ügyészé Kozma László, pénztárnokká Tápay István, választmányi tagokká Czifrusz Ferenc, Drakulits Pál, Fejér Gyula, Fernbach Antal, Koczár Zsigmond, Schlagetter Gyula, dr. Spitzer Mór, Széchenyi József, Szemző Gyula, Szól Sándor, Tárcazy Mór, Thurszky Zsiga. — További tárgyak voltak még a számadások megvizsgálása, részvények kisorsolása s indítvány a kör 50 éves jubileumának megünneplésére vonatkozólag. A számadások rendben találtak, mivel képest a kezelőknek a fölmentvény megadott. Sorsolás után kihúzták Pocsay Sándor, Szemző Gyula és Tápay István részvényeit. Az elnök indítványozta végül, hogy az egylet ünnepeleg meg a kör fennállásának 50 éves jubileumát s ehhez képest utasította a közgyűlés az igazgatót e tárgyak legközelebb előterjesztést tegyen.

Az izraelita öngyűlés. A zombori izraelita öngyűlés folyó hó 20-án megtartott bálja minden tekintetben szépen sikerült. A nagyszámú összejűlt intelligens közönség a kora reggelig feszelen jó kedvvel mulatott együtt. Legtöbb érdeme van természetesen e fényesen sikerült mulatságban az egylet buzgó és szeretetreméltó elnökének, dr. Spitzer Mórné urnőnek, aki fáradságot nem ismerő odaadással törekedett, hogy a mulatság ne csak erkölcsileg arasson sikert, hanem e mellett az anyagi siker se maradjon hátra. Mint halljuk, körülbelül 5—600 frtnyi tiszta jövedelmet eredményezett a mulatság. Nagy volt az érdeklődés az ajándékok után összejűlt szebbnél szebb tárgyak kisorsolásával, amely majdnem mindenkinek juttatott egyet-mást, kellemes emlékeül a mulatságnak. Azoknak érdekében, akik a mulatságon részt nem vehettek, de különben sorsjeggyel bírnak, közöltük azon sorsjegyek számait, amelyek kihuzattak, megjegyezvén, hogy az egyes tárgyak 14 napig átvehetők dr. Spitzer Mórné egyleti elnöknel, amely nyereménytárgyak azonban nem váltanak ki, azok e határidő leteltével az egyleti pénztár javára értékesítettek. Kihuzattak a következő sorsjegyszámok: 1067, 401, 644, 537, 164, 258, 973, 59, 104, 883, 556, 1130, 250, 962, 1003, 287, 15, 36, 499, 1099, 544, 1350, 1489, 562, 707, 73, 158, 141, 435, 47, 219, 613, 223, 1330, 892, 1168, 398, 359, 249, 1478, 1012, 581, 1160, 775, 866, 952, 622, 310, 151, 776, 912, 754, 399, 1362, 879, 702, 701, 11, 534, 826, 1448, 828, 1119, 559, 50, 188, 130, 1329, 1386, 1417, 1210, 445, 140, 1432, 1433, 397, 1171, 350, 1361, 486, 909, 611, 727, 255, 748. — A jelenvolt hógyűlés közönség névsorát a következőkben sikerült összeállítanunk: Asszonyok: Armuth Adolfné, Adler M.-né, dr. Bruck Árminné, Bárány Zsigáné, Bachrach Viktorné, Einfeldné, Engel Mórné, Engel Adolfné, dr. Fleisch Adolfné, Goldfahn Sándorné, Goldstein Hermanné, Goldstein Mórné, Holländer Józsefné, dr. Kollár Gyözőné, Kaufmann Simonné, Milcsinszkyne, dr. Molnár Gyuláné, dr. Spitzer Mórné, Schlieszer Sándorné, Schöffnerné, Schlieszer Lázárné, Schöffner Samuné, dr. Sági Samuné, öz. Schlieszerné, Szilágyi Mórné, Spitzer Jakabné, Wámoscherné (Pr.-St. Iván). Leányok: Adler Juliska, Engel Zsófia, Einfeld N., Goldfahn Sári, Goldstein Flóra, Haberdorf Regina, Holländer Mariska, Kaufmann Helén, Lederer N. (Monostorszeg), Milcsinszky Emma, Pick Regina, Perlesz Jolán (Palánka), Schöffner nővérek, Spitzer Judit.

Hymen. Folyó évi január hó 27-én d. u. 4 óra-kor esküszik Herczenberger Ferenc, Alexits Mariska kisasszonynak örök hűségét.

Hosszú gyűlés. Ó-Kanizsa nagyközség képviselőtestülete az elmúlt héten három napig tartó közgyűlést tartott, melyen szaklatlanul simán tárgyalta le a 87 közgyűlési tárgyat. Az új képviselők megemlékeztek magukat és nagyon higgadtan tanácskoztak.

Az apatini dalárda. Folyó hó 18-án esti 8 óra-kor tartotta meg rendes évi közgyűlését. Megválasztott elnöknek: dr. Steecz György, II. od. elnöknek: Szatmári József, jegyzővé: Kleiner József, pénztárnoknak: Weber József, szertárnoknak: Milla Márton, I. sz. karmesternek: id. Ingleckhoff József, II. od. karmestereknek: Milla Márton és Bogner Antal, számvizsgálók: Krieg Károly, Wolf Attila, Katzenberger Miklós, választmányi tagoknak: Pukáts Antal, Jerger Konrád, dr. Lang József, Krieg Károly, Becker Jakab és Wéhmán István, póttagokká: Katzenberger Miklós, Kekezoovich István, Schnurr György, dr. Weidmann Vilmos, Friebeisz Gyula és Langer János, zászlótartó: Kammerer György. A rendkívüli zajos s nagy érdeklődés melletti közgyűlés este fél 11 óra-kor ért véget.

Eljegyzés. Jakobsits Béla szabadkai földbirto-kos leányát, Irént, eljegyezte dr. Gyomlay Gyula budapesti állami főgimnáziumi tanár.

Influenza. Ó-Kanizsáról írják: Az influenza nagy arányokat öltött községünkben. A legtöbb háznál van beteg. A szerencsétlenségben még az a legnagyobb szerencse, hogy e betegség e nemének lefolyása legalább ez ideig komolyabb alakot nem öltött.

Az ellilant táncművész és illemtanár. A napokban egy szélhámos járt városunkban — írja topolyai levelezőnk — és okl. táncművész és illemtanárnak adta ki magát s sikerült is neki több előkelő családtól táncitanítás címén nagyobb előleget kicsalni. Midőn ily módon már nagyobb összegre tett szert, a gyors-vonattal „Isten hozzád”-ot akart mondani a jölekkü előfizetőknél. Eber rendőrségünk azonban neszét vevén a dolognak, éppen akkor csipte nyakon a repülő művészt, — midőn az a vonatra akart felszállni.

Tanárak és tanítók nyugdíja. Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter a képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztett azon nyilvános tanítási igazgatók, tanárok, tanítók, igazgatóknak és tanítóknak nyugdíjazásáról és hozzátartozók ellátásáról, kikről állami vagy más hasonló természetű közrendelkezéssel gondoskodva nincs.

Körözött elítelt. Az ujvidéki kir. törvényszék körözött egy Beregh János nevű kulpini illetőségű kocsiist. Beregh Jánost szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt jogerős ítélettel 6 havi börtönrre ítélte s mielőtt módja lett volna a bíróságnak a 6 hó kellemetlenségének az élvezését megkezdetni vele, elűnt a környékből.

Öngyilkos inas. Szabadkán egy 15 éves cipészinas, ki úgy szülő, mint mestere részéről jó bánásban részesült, a disznóóra erősített kötéllel felakasztotta magát.

Színház Ó-Kanizsán. Mezei és Réthy gyenge erőkből álló színtársulata 10 nap óta Ó-Kanizsán küzd a közönség közönyével. Utóbb zónaeladások rendezésével próbált szerencsét, mely a társággazdától messze elrepült.

Tűz. Ó-zivaci levelezőnk írja: Folyó hó 19-én reggel 3/6 óra-kor ismeretlen okból kigyulladt, s alig fél óra alatt porrá égett a község óvoda épülete. A mentési munkálatoknál nagy tevékenységet fejtett ki Teichmann Jakab községi bíránk a rendőrséggel, és Halasy csendőr-őrsvezető; községünk áldozatkész polgárai, derék jegyzőnkkel az ügy élén, már gondoskodtak, hogy a súlyosan károsultaknak az első segély nyújtassék. Az épület az „első magy. ált. bizt. társaságnál” 1000 frtig volt biztosítva.

Honvédlaktanya építés. Ujvidék szabad kir. város közönsége egy honvédlaktanya építését határozván el, a 127.942 frt 13 krral előirányzott építési munkáknak vállalatba adására árlejtést hirdet. A 6400 frt bányapénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat f. évi február hó 14-én d. u. 5 óráig az ujvidéki városi iktatóba kell beadni.

A bajusztalan ezüstforintosok. A nép között nagyon el van terjedve az a felfogás, hogy a régi, vagy a mint mondják: a „bajusztalan” ezüstforintosokat többé nem kell, nem szabad elfogadni, mert azok kimentek a forgalomból s számtalan eset volt már arra, hogy tényleg vissza is utasították. Nos hát, nagyon tévesen lett a nép az ezüstforintosokról értesítve, mert eddig szó sem volt arról, hogy a bajusztalan forintosok kint bevonják. Erre nincs is ok, mert a mostani meg a régi osztrák-értékű ezüstforintosok között nincs sem értékben sem nagyságban különbség s külsejükön csak annyiból történt változás, amennyiben királyunk aca 1857 óta, a mikor az első, most is érvényes osztrák-értékű forintokat verték — változott. Az 1857 től mai napig veretett ezüstforintosok törvényes fizetési eszköz s azokat fizetéseknek vissza utasítani nem lehet, nem szabad s a ki ezt mégis megteszi, ki van téve annak, hogy a másik fél őt feljelenti, mely esetben őt megbüntetik. A bevont ezüstforintosokról pedig megjegyezhetjük, hogy azok az ötvenes évek előtti időkben valók s nagyobbak voltak mint a mostaniak, értékük pedig megfelelt a mostani 1 frt 5 krajcar. A legbiztosabb ismertető jel a bevont és a most is érvényes forintosok között az, hogy a bevontak nagyobbak, nem pedig az, hogy „bajuszosak” vagy „bajusztalanok.”

Színészet Topolyán. Topolyáról írják: Tolnay Gyula színészgazdától jól felszerelt népes társulatával a napokban letelepedett városunkban s fényes anyagi meg erkölcsi siker mellett tartja az „Olvasókör” nagy-teremben változatos tartalmu előadásait.

Vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Feketehegy községben a május hó 5-ére és október 31-ére engedélyezett országos vásárok ezenul állandóan május hó második — illetve október hó utolsó hétfőjén tartassanak meg.

Gyermekgyilkosság. Az Ujvidékről Szabadka felé haladó vonaton titokzatos bűneset történt Topolya és Csantavér állomások között a 125. számú órház előtt — egy asszony a kupé ablakán keresztül kidobott egy két-három hónapos csecsemő gyermeket. Mikor az ór a rongyokba pólyázott gyermeket megtalálta, az már elvérzett, mert feje egy nagy kőbe ütődött. Az ór bejelentette a dolgot a topolyai járásbírósnak, a mely azonnal a legszigorúbb vizsgálatot indította meg.

Szörnyű halál. Csantavéren iszonyu szerencsétlenség történt. Horváth Ferenc odavál gazdaember tizenkilenc éves fia, egy magas szalmakazal tetején dolgozott s a munka végeztével, a helyett, hogy a létrán ment volna le, egyszerűen lecsúszott a kazalról. Csuszás közben beleesett a kazal mellé támasztott nagy vashorogba, a mely teljesen keresztül furta a szerencsétlen ember testét. Horváth sebe balos.

Névváltoztatások. Reimholz Antal kulai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevét „Rémai”-ra és Jung József szintén kulai illetőségű ugyanottani lakos belügyminiszteri engedéllyel „Jeges”-re átváltoztatta.

Megtárgadott győgytár. A belügyminiszterium Apatinban felállítani kért másodikgyőgytár felállítását nem engedte meg.

Hátiratatos marhalevelek. A földmívelésiügyi miniszter rendelkezésben mindennemű állatnak hátiratatos marhalevéllel való vásárra hajtását kibégásknak minősíti, mely az állategészségügyi törvény büntető határozatai alá esik. Tehát az állattulajdonosok kötelessége, hogy állataiknak vásárra hajtása előtt községük előjárásainál mindazokat a marhaleveleket, a melyek hátírrattal bírnak (két, vagy több névre vannak vezetve), a maguk nevére kiállított új marhalevelekkel váltásák ki.

Városi ügyek.

Bizottsági ülések. A gazdasági és pénzügyi bizottság, úgy a jogügyi is ma délután ülést tart, utóbbi 4, előbbi 3 órára van egybehívva. A gazdasági és pénzügyi bizottság a mai ülésének tárgyai a következők: 1. A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter intévénye a helybeli m. kir. honvédségnek egészséges ivóvízzel leendő ellátása ügyében. 2. Dr. Czvetkovits Péter kérvénye a csendes utcai háza előtti részének kiköveztetése iránt. 3. A városi mérnöki hivatal javaslata az Apolló- és Bástya-utcában vízerész építése iránt. 4. A városi mérnöki hivatal jelentése a városi pénztárak biztonsága iránti intézkedések tárgyában. 5. A magyarországi vörös-kereszt-egylet felhívása a sebesültek és betegek ápolása ügyében. 6. Esetleg beérkező egyéb tárgyak. — A jogügyi ülés tárgyai ezek: 1. A rom. kath. kistemető kibővítésére átengedett területről kiállított tulajdonjog átruházási okmány. 2. A városi számvevő javaslata a Maximovits Vazul elleni földhaszonbér kövétel ügyében. 3. A vásárgyűlés előterjesztése a vásárok alkalmazásával a vásártéren felgyűlemlett szemét fertőtlenítése tárgyában.

Színház.

Csütörtökön január 18. **Lemondás.** Színmű 4 felvonásban. Irta: Karczag Vilmos. A fiatalabb irói garda e rokonszenves tagjának hatásos, modern és különös tárgyú színműve jó előadásban került színre, mely nagyobb közönséget is kielégített volna. A szereplők közül

különösen kivált és teljes elismerésünket érdemelte ki Medgyaszay Evelin (Dorsay Irén, Korolán gróf neje) szerepében, ki a hála és szerelem érzelmeinek küzdelmét elragadólag tolmácsolta és művészi magaslatoan álló játékával lebilincselte a nézőket, több jelenete után a nyílt színen is tapsokat aratva. Mellette Hegedűs (Korolán gróf) tünt fel diskret alakitásával. Veber Ferike (Telka báró, Boldizsár leánya) csinos naiv leánya volt. A többi közreműködők is igyekeztek szerepeiket elfogadhatóvá tenni. Az utolsó jelenetben azonban a görögötűz világítás, mely a lenyugvó napot akarta jelképezni, elmaradhatott volna, mert sístergése nagyon komikus hatást keltett. Az ilyenekről jó lenne „lemondani.”

Szombaton január 20. **A kassai diák.** Eredeti operette 3 felvonásban, írta: Vidor Pál. Zenéjét szerző: Erkel Elek. Naiv meséjű operette, melynek, különben kedves zenéje, csupa reminiscencia, ugyszólván minden ismertebb dalműből van benne egy-egy motívum és ezért nem is maradt meg soká a népszínház műsorán. A címszerep K. Iványi Mariska (Brebir Pető bujdosó) kezében volt, ki könnyed játékával kárpótolta az énekművészet hiányát. Ifj. Polgár Károly (Hamsik) kitűnő humorral játszotta szerepét, Sárközy (Vencel, László néven magyar király) és Turner Ilka (Justin) nagyon hozzájárult ahhoz, hogy a közönség jól fogadta e magyar tárgy operettet.

Vasárnap január 21. **Tót legény Amerikában vagy utazás Chikagóba.** Látványos énekes bohózat 6 képbén táncokkal. Zapper Brunó után magyarosította dr. Komor Gyula. Zenéjét szerették: Weincierl Miksa és D'Amant Leo. Telt ház, vasárnapi hangulat. A darabról nem sokat mondhatunk, óriási sületlenség az egész. Kopott alakokat mozgat és minden invenció nélkül való. Sok az izléstelen-ség benne, a diskurzusból hiányzanak az elmés ötletek. Dalai orfeumi kompletek. Mindezek dacára a közönség jól mulatott, mert a kakastúlőről folyton hangzott a vidám kacaj és taps. A szereplőket, kik jó kedvvel játszottak, többször kihívták. Különösen ifj. Polgár Károly (Papanek Dani) tett ki magát szerepében. A IV. felvonásban Turner Ilka a „Traviata” opera nagy áriáját énekelte, több igyekezettel, mint hanggal.

Heti műsor.

Ma kedden: „Pont biquet család.” Szerdán: „Subanc.” Csütörtökön: „Király és pór.” Ujdonás. Pénteken szűnet. Szombaton: „Koldusdiák.” Vasárnap: „Spitzer Régi.” Ujdonás.

Szellemi vallás.*

Érdekes röpv került minap a kezembe. Az igazság és emberiség minden barátjához van címezve s felhívást tartalmaz a szellemi vallás nemzetközi szövetségének megalakítására. — Kissé szerencsétlenül van a tervbe fogott vallás szelleminek keresztelve, mivel — ha nem tévedek — különben sem igen szokása a vallásoknak, hogy testiek legyenek; de ebbe ne kössünk bele. Végére is a dolgot ott kell megmarkolni: mi legyen a célja?

A felhívás elpanaszolja, hogy a nemes gondolkodású férfiak kényszerítve nyögnek idejüket mult hitformák „méltatlan” jármában s „epedve” várják azt a napot, amelyen „az igazság napfényre tör.” Alább aztán kiderül, hogy ez az igazság napvilágra került már, mert: „a határtalan önzés és öndicsőítés alképe immár tűnedeznek az önzetlen szeretet eszményképe előtt, mely az életnek terhet és töviskoronáját magára veszi;” és még alább azt olvassuk, hogy „akik a világ fájdalmát és bűnét végtelen könyörtellett magukra vállalni késsék, azok követni fognak bennünket.” S akkoron „minden emberben valóságos isteni lényt láttok őseredeti formában, fényt ugyanazon fényből, valami istenit ugyanazon isteni fényből.”

Látnivaló, hogy a szellemi vallás hiszekegyében nincs benne az érthetőség, mert talán kissé világosabban is meglehetett volna mondani azokat, amik a fentebbi idézetek közé vannak foglalva; de azt is elfogadom, hogy midőn az új vallás küzdeni kezd a régi formák ellen, egyet közülük elkölcsönöz tőlük: a mysteriumok homályosságát.

Annny egybíránt kiderül az egészből, hogy külön szekta megalapításáról szó sincsen s hogy a végső cél az embereknek egyesítése a felebaráti szeretetben.

A felhívást mellékeltek egy folyóirathoz, ugyancsak ebben a szellemi vallás egyik buzgó harcosa külön ismertető cikket is közöl s azonfelül széjjelküldték terjesztés végett a röpvit, melyet a hazai hívek nevében egyik-két festő, középiskolai tanár, néhány lapszerkesztő és két ügyvéd irt a többi közt alá. (Ámbár ami az ügyvédekkel illeti, cseppet sem csodálkozom rajta, hogy tatarozgatnak a hitükön. Becsurrog annak a fődele már szörnyen!) A külföldi hívek — angolok, németek, amerikaiak, japánok — között egyetemi tanár is akad s az aláírók általában a középosztályból kerültek össze.

Mi van hát a dologban?

Ezek az emberek — úgy látszik — valami olyan lényeket keresnek az új formában, mit a régiiben meg nem találtak.

A szándékuk mindenképen tiszta és tiszteltreméltó; nagy idealizmus van benne, mely felébreszti rokonszenvűnket.

Igaz, — e tényt tönkre nem lehet cáfolni, — hogy a nagy tömeg és az ugynevezett, „művelt” elem jelentős részének religiója kétfelé hasadt. — Akik az elemi iskola utolsó osztályában befejezik a könyvből való tanulást, vagy éppen azok — vannak még elegen — akik

*) Megjelent a „F. L.” 17. számában is. Csak annyit teszünk hozzá a fenti cikkhez, hogy mi sokkal tovább megünn a szellemi vallás elitélésében; cikkirő kritikája maró ugyan, de mégis enyhe. Nagyon gyarló az ember ahhoz, hogy gyöngye kézzel félre merje lökni azt, a mi isteni eredetű, hogy helyébe egy szörnyűlöletet, a szellemi vallást állítsa.

iskolázatlanul nőnek fel, nem olvassák Renant, Cottát, Darwint, Büchner-t; azok hiszik is, amit vallanak; tudományos nyelven szólva — bárha rosszul esik a fülemnek — az ő hitük és vallásuk egybeesik, földi egymást — Ellenben, akik felsőbb iskolai vagy éppen egyetemi képzettségre tesznek szert, azokat megbizonyosítja rá Büchner, hogy teremtésről szó sem lehet, mivel az anyagnak örök időktől fogva léteznie kellett, lévén az elpusztíthatatlan és szaporíthatatlan; azokat megtanítja Darwin, hogy a fajok egymásból váltak ki, tehát nem alkottattak egy füst alatt; azoknak bebizonyítja Cotta, hogy a föld nem — mint Mózes számítja — ötezer nébány száz, hanem szép egypár millió éves; azokat kioktatja Renan, hogy jelentős része ama szép történetek, mely a kereszténység megalapítójának földön jártát írja le, csak hitrege, semmi más.

Oh, pedig milyen ékes szájjal magyarázhatta mindezeket hajdanán a tisztelendő ur és irt vala be könyörtelenül szekundát a nemtudójának! S a tiszteletes, a rabbi és pápa urak, kiki a maga módja szerint, nemkülönben.

És a kiművelt osztály elbajja a gyónást és áldozást, a templomjárást, a bójtöket, a hosszú nap megülését. Am ez már magában baj. A még nagyobb hiba ott van, hogy sokan, igen sokan nem hisznek a katecheta hajdani mondókájából semmit, azért, mert mind el nem hiszik. — Erre céloz a szellemi vallás röpive, mondván: „Nyilvános titok, hogy a régi mesékben már nem hisznek.“

Azt pedig látja, akinek szeme van, hogy mivé lesz az erkölcsé annak a nagy csomó embernek, akik a ceremónia polyvájjával kiostálják a hit megvát is. Elarúlják ezek az üdvözítőit mind. Legfőleg, hogy harminc pénznél többet kívánának érte. Mert — van abban valami, amit az epéskedő böles, Rousseau mondott — a civilizáció ott, ahol a műve félbenmarad, nem fölöttébb alkalmas melegágya a puritán erkölcsöknek. — Hiszen föltehető ugyan, hogy a római világ korhelyei is szivesebben itának falernumit, mint valami torokreszelő ceviszkét; de azóta az élvezeteknek sok, akkoron nem is álmódott eszközt és módját eszelte ki az agyafurtt tulfluomultság.

Am nem is kell épen merőben élvezetekről beszélnünk. Maga az életünk módja változott meg egészen. Az embert az embertől nagyon erősen különbözteti meg a vagyon; sokkalta jobban, mint akkor, midőn megmondhatott, hogy könnyebb a hajókötőnek a tű fokán átalmennie, semmint a gazdagoknak a mennyországba. Mai napság hatványozottan szaporodnak meg az okok, melyek velünk a vagyont megszerettetik.

Végre is már csak mégis kívánatosabb az első osztályu coupé bársonyán nyújtózkodni végig, mint fokhagymaillatu kupeczek közé ékelve, szorongni a harmadik osztályú fapadán. És már csak örömeztet járta a feleséget coboly-belésű bundában, mint foltos pamut csurapében. És már csak szivesebben neveltetem a fiamat a Ferenc József-internátusban, mintsem hogy kikutlódjam a mezőre libát őrizni.

Ime: a havannával s a harmadfél krajcáros „vegyes külföldi“ szivarral, a coaksz szal s a forgáscsüzelővel, a m. kir. operával s az ördögmalommal, az őzombbal s a kruplis gölödénnyel elő sem hozakodtam.

Schiller pedig bölcsen megénekelte, hogy az emberek számára két virág nyílik: a reménység, meg az élvezet. De minden ember számára csupán csak az egyik. — No már: aki nem hisz és ennél fogva nem remél, az a másik virágot hajbássza. Ez tiszta sor. És az élvezetek után való hajszában valami nagyon nem lehet ügyelni a lelkiismeretre.

Ha ezeket a hitetleneket megtudják téríteni a szellemi vallás apostolai, istenes munkát végeznek. Ott nyílik számukra pálya. A szellemi arisztokracia felső tizezrének megtérítésére szükség nincsen. Ezt a mythos meg nem téveszti; ez tudja, hogy minden religiónak a szive ugyanazon egy; ez megtudja különböztetni az örök lényeket az időszerű külsőségtől: ennek van hite, ha mythosza, ceremóniája nincs is.

Azonban okatlan dologt mivel amaz épkezláb ember, aki elveszi a bennétől a mankóját, mivel ő maga nem szorul rá. És bizony a szellemi vallás hirdetőinek azon tanítása, hogy a „régii hit formái“ ne lennének „a közrend oszlopai“; hogy „a vallás a politika aljas eszköze“ alacsonyítottak le; hogy ilyenformán „a közrend oszlopai a hazugságnak posványos talajára“ építvék: bizony ez a tanítás végzetes tévedésben leledzik.

A tömeg nem binne a mythosban, ha szüksége nem lenne rá.

Ezek a hitregek az évezredek során változnak, de a nép kedélye és szomja a regékre megmarad a régi-nek. Gyermekded értelme elhiszi a bihetetlen, ha csodálatos; bolott a szellemi vallás — mivel neki csak magyarázhatatlan, több semmi — kiráncigálna alóla a hitet és nem lenne képes pótolni; mert a frázis, ha százszor érthetetlen is, nem csodálatos.

Hát a gyermekekkel mi történjék? Mi uton, módon értesük meg azokkal, hogy „az Isten a szellemek napja és a lények őslénye, aki bemerülve mintegy az összes lényekbe önzéstelenül (!), azokból kibeszélhetlen (?) dicsőségben újra előző örökkön örökké, feltűnik minden valóságban, de legfőképpen az emberben.“

Pedig a hit plántáját a gyermekkedélynek szűz földébe kell elültetni, hogy gyökere az élet sivatagjában ki ne száradjon. Mert nagy igazságot rejt a Words worth

mondása: „The child is the father of the man.“ A gyermek a férfi apja.

És ha a művelt elem között így is nagy a száma a tévelygőknek, ki tudja, mekkora pusztítást vinne végbe ez a „szellemi vallás“, melyet csak a filozófusok gyomra emészthet meg alaposan, ha ezt magoltatná a katecheta urak, kicsoda rengeteg sok szekundát osztogatnának a kis nebulóknak és — ami tán még nagyobb baj — ki tudja hányval többet szűkölködnének meglett korukban ama drága kincs nélkül, mely „tűrni és remélni megtanít“.

Révész Ernő.

Kinos botrány.

E címen egy igazán kinos botrányt szellőztettek a budapesti napi lapok, a melynek érdekeltjei a parabutyi születésű Linder György, a nemzeti párt egyik oszlopa, a ki a választási korteskedések idején előszertelt kereste fel megyénket s toborozta itt a hiveseket a „nemzeti párt“ eszméi és elvei részére, és Petrovits Geraszim budai gör. kel. püspökhelyettes és a szerb kongresszus által megválasztott, de ez időszertől öfel-sége által még meg nem erősített püspök, a ki hosszabb időn át tanára volt a zombori szerb tanítóképezdének. Mindkét hős a kinos ügynek tehát a mi megyénkben is teljesen ismert egyének.

A „Nemzet“ egyik legutóbbi esti lapja s utána az összes napi lapok ugyanis jelentették, hogy a budapesti büntetőtörvényszék közelebb egy szenzációs mentelmi jog felfüggesztési kérelemmel fog a házhoz fordulni. A kinos és nagy felháborodást keltett botrány szomorú híre egy országgyűlési képviselő, a ki a karlócai zsinaton budai görög keleti püspökké megválasztott Petrovits Geraszim arehimannitól a pozitív alakban keringő híre szerint ötezer forintot csalt ki azon ürügygel, hogy ezen összeggel megvesztegetvén a kultuszminiszterium egyik miniszteri tanácsosát, részére kieszközli megválasztásának a felsőbb megerősítését. A visszaesésre egészen véletlenül maga a miniszteri tanácsos jött rá, ki az egész dologról nyomban jelentést tett a miniszternek. A miniszterium az összes ügyiratokat áttette a budapesti büntetőtörvényszékhez, mely a büntügyi vizsgálatot folyamathatba tette.

Ez ügyre vonatkozólag Linder György képviselő ur nyilatkozatot tette a Magyarországi egy munkatársára előtt:

1874. óta a karlócai kongresszusokon részt szoktam venni, mint egy másik lap tudósítja. Így történt, hogy 1890-ben, mikor a mostani patriarkát, Brankovics Györgyöt megválasztották, szintén lenn voltam, mint lap tudósító. Legutóbb 1892. őszén voltam lenn. Innen van, hogy a szereplő szerb egyéniségeket ismerem. A legutolsó kongresszusra maga Nikolics F. b. kormánybiztos kért fel, hogy menjek vele. Brankovics Gy. mostani patriarká érdekében annak idején élénken agítaltam a sajtóban, mert meggyőződésem volt, hogy ez a választás a magyar állameszme érdekében a lehető legjobb. Ugy Brankovics patriarká, mint Nikolics kormánybiztos tanúságot tehetnek, hogy eljárásom mindig önzetlen volt s hogy soha más nem vezetett, mint tisztán a közérdek. Most, hogy püspökválasztás volt a mult év október végén, Petrovits Geraszim szent-endrei püspökhelyettes engem, mint régi ismerőst felkeresett s megkért, hogy ha ügyében valamit tehetek, ne vonjam meg tőle támogatásomat.

En megmondottam neki, hogy én sem a patriarkánál, sem a királyi biztossal nem járatok el, hanem szivesen írok Csirics Izidor képviselőtársamnak, ki a patriarká titkára s ő, azt hiszem, mindent el fog követni érdekében, annyival is inkább, mert az összes jelöltek közt ő az, a ki beszéli a magyar nyelvet.

A püspökválasztás után Petrovits Geraszim hitt meg magához Szt-Endrere. En erre meglátogattam, Petrovits baráti szivességgel fogadott, megélelt s kijelentette, hogy én vagyok az ő legnagyobb jötevője. — E kijelentés után egy lepecsételt borítékot nyújtott át nekem, mondván, hogy fogadjam el azt szivességem némi jutalmául. En vonakodtam először, de aztán ismételt unszolására elfogadtam és látatlanul zsebembe tettem; csak otthon bontottam fel a borítékot, melyben egy ötezer forintról szóló név nélküli takarékpénztári betét-könyv volt, mellette egy papirszelre körülbelül e szavak voltak írva: „Fogadjja ezt szivességéért.“

Később a képviselőházban megkérdeztem gr. Csáky vallás- és közoktatásiügyi minisztert, hogy Petrovits választása ellen van-e kifogás? A miniszter azt felelte, hogy nincs és Petrovitsot ki fogják nevezni. En csak ezután vettem fel a takarékpénztárban az 5000 frtot.

Január 20-án eljött hozzám Petrovits Geraszim és elmondta, hogy a kinevezés még mindig késik, kérdezte, hogy mi ennek az oka? és hozzátette, hogy az 5000 frtot ugy adta nekem, hogy annak egy részét Sztury Dénes miniszteri tanácsosnak adjam. En erre kijelentettem, hogy én ilyen ügyletekbe nem bocsátkozom és az 5000 frtját visszaadom.

Másnap ujra meglátogattam Petrovits és egy 4 frtos váltó ürlepot hozta, hogy azt irjam alá. En a váltót ötezer frtról kiállítva, aláírtam és Petrovitstól papi becsületszavát vettem, hogy a váltót senkinek meg nem mutatja s nem említi.

A képviselő ur ezután elmondta, hogy egyebet az egész dologról nem tud, Sztury Dénest nem is ismeri. Ma jött hozzá Hoek János országos képviselő és közölte vele, hogy a kormányparti lapok ebből az ügyből kifolyólag hajszát készülnék ellen indítani s arra kényszeríteni, hogy mondjon le mandátumáról.

Azután megemlítette, hogy az ügy következtében addig, míg az végelintézet nem nyer, kilép a nemzeti pártból s közölte is tudósítónkkal Horánszky Nándor pártelnökhöz írt levelének tartalmát, mely a következő:

„Igen tisztelt elnök ur! Miután ellenem egy oly természetű vádat emeltek, a mely személyes tekintélyemet és önértémet támadja meg, ennél fogva mindaddig, míg e hamis, hazug híresztelés, bírói ítélettel tisztázva nem lesz, nehogy bárminő árnyat vessen egyéniségemre a pártra, a melyhez tartozni szerencsém van, a párt kötelekéből kilépek.“

A hódsgáhi szabadelvű párt nyilatkozata.

Felkérítettünk a következő sorok közlésére:

A nemzeti párt részéről hirlapokban s egyebütt a hódsgáhi most megejtett választásról közzétett támadásokkal szemben szükségesnek tartjuk a tényállást minden sallangtól menten szárazon a következőkben tudomásra hozni:

E támadások első sorban a választási elnök azon eljárása ellen irányulnak, hogy „mellőzte az ellenzék által kijelölt bizalmi férfiakat s helyükbe négy sült parasztot nevezett ki.“

Ezzel szemben a közokiratot képező választási jegyzőkönyv s az ellenzék sajtókezü ajánlata igazolja, hogy első ajánlatában az ellenzék csak képviselőjelöltet ajánlt; egy későbbi részben más tíz választó által aláírt külön ajánlatában jelölte meg a bizalmi férfiakat. A választási törvény 70. §-ának második bekezdése azonban határozott szavakkal előírja, hogy „az ajánlattal egyidejűleg minden jelölt részére minden szavazatszedő küldöttséghez bizalmi férfi jelölendő.“

A választási elnök tehát egyenesen törvénytelen-séget követett volna el, ha a mások által aláírt s nem a képviselőjelöléssel átadott bizalmi férfi ajánlást érvényesnek elfogadta volna, annál is inkább, mert eszerint mások ajánlák a jelöltet s mások a bizalmi férfiakat.

Jogával élt tehát az elnök, midőn ő helyettesített bizalmi férfiakat; és kijelölt nem 4 sült parasztot, mint az ellenzék kóhalmazók állítják, hanem négy oly hódsgáhi kereskedőt és iparost, kik épen olyan kvalifikált emberek, mint maga az ellenzék jelölt; mi több egyik a jelöltnek édes fivére, (Ertl Ferenc hódsgáhi kereskedő), másik a jelölt nagybátyja, intelligens iparos, harmadik a jelölt unokatestvére és mind a négy fő-kortese!

Ha megemlítjük még, hogy az elnök a törvény értelmében jogosítva lett volna csak egy-egy bizalmi férfit jelölni a szavazatszedő küldöttséghez és pedig bárkit, akkor végleg leszámoltunk az ellenzék ezen alaptalan vádjával, melyre különben megjegyeztük, hogy a választás megkezdése előtt az ellenzék vezérferfiái törvényesnek ismerték el az eljárást.

További sülvöltése az ellenzékű viharnak, hogy az elnök 164, sőt 300, sőt némely forrás szerint 300 választót elutasított.

Ezzel szemben a száraz tényállás az, hogy mindkét bizottságnál 2200 szavazó közül összesen csak 38 és pedig mindkét partbeli szavazó lett elutasítva.

Ennek a szemlalomnak a kerekéi is tehát — csak festett papirosból vannak.

Ami a jelvények osztogatására vonatkozó vaklármát illeti, a tényállás az, hogy a jelvény bizony senki sem kapott, csakis a három kerületbeli szolgabírák, a községi orvos és a választási elnök s elnökhelyettesek. A ki ellenkezőt állit, az enyhén szólva — valótlan mond!

Dacára azonban a szigoruan betartott előírásnak, voltak az ellenzék részéről férfiak s köztük egy országos képviselő is, akik nem respektálva az elnök intézkedését, átjáráltak a kordonon. Tehát épen az ilyen ember ne panaszkodjék a jelvény hiánya miatt! De különösen ne merészeljen oly könnyelmű vádatk eljé-teni, a milyen — ha ugyan hitelt adhatunk a „Pesti Napló“ 16. számában közlötteknek — azon kijelentése, hogy a kaposvári mandátum szavazat meghamisításához hasonló fordulnak elő, mert ilyen alaptalan vádat büntetlenül kiejteni nem szabad s — mint értesültünk — a választási elnök és jegyzők az illető ellen a törvényes lépéseket megfogják tenni!

Van végre még egy utolsó fejezete a rémregénynek s ez — a záróra!

Itt az utolsó drukk idejében „jókaivá“ hatványozódik az ellenzékű zabolálatlan fantázia s egy sereg tántoríthatatlan ellenzékű szavazót lát a választási urna mellett barcolni, de az elnök — a kegyetlen, a törvénytelen elnök hivatkozik a záróra leteltére s a törvény vonatkozó intézkedésére, mely nem engedi meg több szavazat elfogadását! Tehát az utolsó percben is a törvény határoz, a törvény Magyarországon! ez hihetetlen, hisz mindíg csak az ellenzék az, mely tiszteli a törvényt.

De mondjuk meg hát ezzel szemben is a valót. Körülbelül tíz választó állt az utolsó percben az urnánál, de ezek legnagyobb része szabadelvű párti volt, köztük egy tekintélyes közbecsülésben álló hódsgáhi ügyvéd.

Vannak aztán még egyéb elszórt hírek, melyekre röviden csak annyit, hogy hazugság az, mintha az ellenzékű bizalmi férfiak a leszavazás előtt eltávoztak volna, — ott voltak mindvégig, sőt később távoztak el, mint a kormánypart bizalmi férfiak; hogy óva figyelmeztetjük az ellenzék elkeseredett férfait a nyilvános rágalmazástól, ha mindjárt Apponyi grófhoz intézett sürgönyükben nyilvánul is, mert annak a vége nagyon kellemetlen lehet.

Ezzel egyszersmindenkorra befejeztük az ellenzék fürmedvényeivel való foglalkozást, három év mulva bekövetkezendő újabb győzelmünk reményében és annak kijelentésével, hogy minden egyéb ezen tényállással ellenkező állítás — kieszt kóhalmazás.

A hódsgáhi szabadelvű párt.

A bácsi püspökségről.

A zombori főgymnázium érdemes hittanára Buday Gerő, elismerésre méltó munkát végzett akkor, midőn a róm. kath. egyház egyetemes történetét megírta,*) mely műve a könyvpiacon csak imént jelent meg. Különös érdeme szerzőnek, hogy az egyetemes történet tárgyalásánál tekintettel van hazánk viszonyaira is, még pedig sokkal részletesebben, mint mindazok, a kik e tárgyról eddig írtak.

Művének egyetemes egyháztörténeti értékét az illető szakkörök bizonyára kellő méltatásban fogják részesíteni, azért mi e helyütt arra ki nem terjeszkedünk s a munkával csak lokális szempontból foglalkozunk,

*) A róm. kath. egyház egyetemes története, tekintettel Magyarországra. Írta Buday Gerő. Zombor, 1893. Bittermann Nándor.

mert bennünket lebből.

Érdekes volt egyházmegye ere el s hogy a környéket, a történetnapvilágot, a történetkérdésben. A s elédig igen soká Gyaláig és Kará s böző történelmi meg az írónak, kiké áll, a bácsi és ka Istvánnak tulajdon Szent István csak a folytán került e p midőn a kalocsai p kört nyert s így székelyhelynek kínál Pauler Gyula

megjelent műveiben Árpád-házi királyok csatlakozik s határo kek a XI. században it is teljesen önálló Buday Gerő e bocsátott műveiben kozik, ő azonban kalocsai kanonok és Karácsonyi János t kek? c. tanulmány imént említett jels hanem Katona és csatlakozik a szerz, ségeket eredetileg házi főhatóságoknak első király személyében Szerző e nézetét csatlakozik, hanem Magyarországon“ című hogy István király a bácsit pedig 1034-ben Mi részünkről, püspökség történetéről megye Schematismus: bodrogvármegyei történetük, szintén a szerző midőn könyve érseki egyuttal azt is, hogy kalocsai érseki aula Buday könyve részéinél fogva is ig termék, a távoli szak művelt és olvasni szeret kiérdemli.

Havi és beti nap	Katolikus naptár
23 Kedd	Már. eljegyz.
24 Szer.	Timotheus
25 Csüt.	Pál fordul.
26 Pént.	Polykarp p.

Dr. BAL... BITTERM

HIRD... 284. szám. kig. 1894.

Pály... Elhalálozás folyt... egy 400 frt fizetéssel állás ürült meg. Fellívom mindaz... nyerni óhajtták, hogy február hó 15-ig Ó-Becse, 1894. év

3-3

Hirdet

Bezdán nagyközség dalmi nagyvendéglőt a napján kezdődő és 1894. zódó (23 havi időtartam) vagyis vasárnapon délután községháza tanácstermébe legfőbbet ígérőnek bérbe Zárt írásbeli ajánlat verés megkezdéséig. Kelt Bezdánban, 18

ere :
egyebütt a
ett támadá-
ást minden
tudomásra

elnök azon
az ellenzék
négy stult

választási
a igazolja,
iselőjelöltet
által aláírt
férfiakat. A
se azonban
lottal egy-
avazatszedő

rvénytelen-
láírt s nem
mlást érvé-
ert eszerint
í férfiakat.
elyettesített
asztot, mint
négy oly
van kvalifi-
t; mi több
e hódsághí
gens iparos,
a négy fő-

a törvény
gy bizalmi
z és pedig
enzék ezen
ezük, hogy
vezérférfiai

k, hogy az
nt 300 vá-
ogy mind-
en csak 38
sitva.

hat — csak
ozó vaklár-
izony senki
lgabirák, a
helyettesek.
— valótlan

előírásnak,
egy orszá-
elnök intéz-
en az ilyen
miatt! De
adakat elej-
k a „Pesti
kijelentése,
amításához
alan vádat
t értesülünk
ellen a tör-

rémregény-

hatványo-
egy sereg
asztási urna
n, a törvény-
s a törvény
li meg több
pen is a törz-
sz hihetetlen,
li a törvényt.

is a valót,
az urnánál,
volt, köztük
ghi ügyvéd.
k, melyekre
ntba az ellen-
oztak volna,
ak el, mint
yelmzettjük
ragalmazás-
tírgönyökben
kellennetlen

az ellenzék
év mulva
ben és annak
tényállással

ü párt.

ról.

tanára Buday
kor, midőn a
egirta.*) mely
neg. Különös
rténet tárgya-
is, még pedig
ik e tárgyról

i értékét az
ásban fogják
terjeszkedünk
foglalkozunk,
ekinttel Magyar-
n Nándor.

mert bennünket e lokális szempontok érdekelnek köze-
lebről.

Érdekes volt tudnunk, hogy a kalocsa-bácsi érseki
egyházmegye eredetére nézve miféle álláspontot foglal
el s hogy a könyv, mely főpásztori jóváhagyással látott
napvilágot, a történeti iskolák melyikéhez szegődik e
kérdésben. A kalocsa-bácsi érsekmegye történetéről
eddig igen sokan írtak Katona Istvántól fogva Váro-
sny Gyuláig és Karácsonyi Jánosig s ezen írók két külön-
böző történelmi meggyőződést vallottak. Egyik rész ugyanis
az íróknak, kiknek élén Katona és Horváth Mihály is
áll, a bácsi és kalocsai püspökségek alapítását Szent
Istvánnak tulajdonítja, míg a másik rész nézete szerint
Szent István kertült e püspökség székhelye Bácsba akkor, a
midőn a kalocsai püspökség a Szerémségben is hatás-
kört nyert s így Bács kényelmesebb egyházmegyei
székhelynek kínálkozott.

Pauler Gyula kiváló akadémikusnak csak imént
megjelent művében: „A magyar nemzet története az
Árpád-bázi királyok alatt“, szintén ez utóbbi iskolához
csatlakozik s határozottan állítja, hogy a kalocsai érse-
kek a XI. században kezdtek Bácsban székelni, alakítván
itt is teljesen önálló káptalant.

Buday Gerő legújabb érseki jóváhagyással közre-
bocsátott művében e kérdéssel röviden szintén foglal-
kozik, ő azonban nem helyezkedik a Váro-
sny Gyula kalocsai kanonok és történetirő által projektált s újabb
Karácsonyi János történész („Kik voltak az első érse-
kek?“ c. tanulmánya) által támogatott s végül dr. Pauler
imént említett jeles művében is elfoglalt álláspont-
hoz, hanem Katona és Horváth után azon történeti iskolához
csatlakozik a szerző, mely a bácsi és kalocsai püspök-
ségeket eredetileg különálló és egymástól független egy-
házi főhatóságoknak tekinti s alapítóját Szent István
első király személyében látja.

Szerző e nézetének bővebb indoklásába nem bo-
csátkozik, hanem műve: „A keresztény vallás kezdete
Magyarhonban“ című külön fejezetében röviden fölemlíti,
hogy István király a kalocsai püspökséget 1003-ban, a
bácsit pedig 1034-ben alapította.

Mi részünkről, midőn Váro-
sny Gyula kanonoknak a bácsi
püspökség történetéről a kalocsa-bácsi érseki egyhá-
zmegye Schematismusában közzétett tanulmányát a bacs-
bodroghvármegyei történelmi társulat Évkönyvében bí-
ráltuk, szintén a szerző álláspontját foglaltuk el s most
midőn könyve érseki jóváhagyást nyert, látni engedni
együttal azt is, hogy e tisztán tudományos kérdésről a
kalocsai érseki aulá biralói miképen vélekednek.

Buday könyve nemcsak ezért, — de általános
részeinél fogva is igen érdekes, és mint helyi sajtó-
termék, a távoli szakkörök figyelmén kívül, az itteni
művelt és olvasni szerető közönség rokonszenvét is méltán
kiérdemli.

Muhoray Alfonz.

Naptár. Január.

Havi és heti nap	Katolikus nap	Protestáns nap	Görög-orosz nap
23 Kedd	Már. eljegyz.	Emerik	11 Theodor
24 Szer.	Timotheus	Timotheus	12 Tatiana
25 Csüt.	Pál fordul.	Pál fordul.	13 Hermyl
26 Pént.	Polykarp p.	Polykarp	14 Sabbas

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

284. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Elhalálozás folytán Petrovosczei községben
egy 400 frt fizetéssel javadalmazott segédjegyzői
állás üresült meg.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy kérvényeiket **folyo évi
február hó 15-ig** hozzám nyújtsák be.
Ó-Becse, 1894. évi január hó 12-én.

GOMBOS BÉLA,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Bezdán nagyközség a tulajdonát képező urad-
almi nagyvendéglőt a folyó évi február hó 1-ső
napján kezdődő és 1895. év utolsó napján vég-
ződő (23 havi időtartamra) **f. hó 28-ik napján**
vagyis vasárnapon délutáni 3 és fél órakor a
község háza tanácstermében nyilvános árverésen a
legtöbbet ígérőnek bérbe adja.

Zárt írásbeli ajánlat is nyújtható be az ár-
verés megkezdéséig.

Kelt Bezdánban, 1894. évi január 22-én.

BALLA FERENC,
bíró.

63. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Az O-Szivac községénél leköszönés folytán meg-
üresedett községi rendőrfővezetői állás betöltésére ezennel
pályázat hirdettetik.

Felhívatomk ennél fogva mindazok, a kik ezen évi
400 frttal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, miszerint
kornukat, nyelvismeretüket, egészségi állapotukat és eddigi
alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvé-
nyeiket O-Szivac község előljárási igazgatójánál **f. hó 28-ig**
terjedő záros határidő alatt nyújtsák be.
Ó-Szivac, 1894. január hó 13-án.

Zsupánszky Lyubó, **Teichmann Jakab,**
jegyző. 3-3 bíró.

Hirdetmény.

Baranya megye Doboka község határában
jókárban levő, 2 kerekű, felül csapó vizimalom,
mely áll: 3 szoba, konyha, kamara, majd ismét
1 szoba, konyha, pince, pajta s istállóból, 5 hold
a malom mellett fekvő szántóföldből, szabad kéz-
ből eladó.

Vételár 3500 frt.

Vevő adós maradhat 1150 frttal.

Közelebbi feltételek alulírott eladónál Dobokán
megtudhatók.

Burkhárd János,
malomtulajdonos.

Hirdetmény.

A „titeli takaré- és kölcsönös segélyegylet
mint szövetkezet“ hitelezői ezennel felhívatomk,
hogy — vonatkozással az 1893. évi december hó
21-én tartott rendkívüli közgyűlésre, mely a szö-
vetkezetnek feloszlását elhatározta — az irányá-
ban fenálló követeléseit, ezen hirdetmény három-
szori közzétételétől számított hat hó alatt érvé-
nyesítsék.

Titelen, 1894. évi január hó 5-én.

A „titeli takaré- és kölcsönös segélyegylet“ felszámolásában.

211. sz.
kig. 1894.

Pályázat.

Német-, Ó- és Uj-Palánka községekből ala-
kult és 600 frt évi fizetés és az 1888. évi VII.
t. c. 130. §-nak a) pontja szerint egyezségileg
megállapítandó díjak és ingyen fuvar kiszolgál-
tatásával javadalmazott XIX. körállatorvosi állásra
ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni
óhajtó okleveles állatorvosokat, hogy szabály-
szerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi
február hó 15-ig** benyújtsák.

Palánkán, 1894. évi január 13-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

260. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Paraga községében megüresedett és 216
illetve 180 frt évi fizetéssel egybekötött rendőrfő-
vezetői és közrendőri állásra ezennel pályázatot
nyitok és felhívom pályázni óhajtókat, hogy sza-
bályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyo évi
február hó 19-ig,** vagyis a választás napjáig,
Paraga község előljárási igazgatójánál nyújtsák be.
Palánkán, 1894. évi január hó 16-án.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

252. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Bukin községben megüresedett s 400 frt
évi fizetéssel javadalmazott rendőrfővezetői állásra
ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni
óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvé-
nyeiket **folyo évi február hó 19-ig,** vagyis a
választás határnapjáig, Bukin község előljárási-
gatójánál benyújtsák.

Palánkán, 1894. évi január hó 16-án.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

234. szám 1894.

Pályázat.

Ó-Sztapár községben üresedésbe jött községi
jegyzői állásra pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók kérvényeiket, melyekben
igazolni tartoznak, hogy a magyar és szerb nyelvű
községben a jegyzői hivatal viselésére törvény-
szerűen képesítvük, **folyo hó 31-ig** bezárólag
ezen szolgabírósnál nyújtsák be, mert a később
érkezők figyelembe nem vétetnek.

Ezen állással a következő javadalmazás van
egybekötve:

525 frt készpénzfizetés,
12 kocsi első minőségű széna,
¼-ed telek föld haszonélvezete, mely után
az adót a község fizeti és végre
szabad lakás.

Apatin, 1894. évi január hó 16-án.

Főszolgabíró helyett:
Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-2

136. szám.
köz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bajsa község előljárási igazgatója ezennel közhírré
tétetik, miszerint két gyalogrendőri állás lesz választás
útján betöltve.

Felhívatomk pályázni szándékozók, hogy sajátkezű-
leg irt kérvényüket **folyo 1894. évi február hó
6-ig** alulírt előljárási igazgatóra címezve a községi jegyzőnél
nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe
vétetni nem fognak.

A kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

a) magyar honpolgárok,
b) védőképzettségüknek megfeleltek, 24-ik élet-
évüket betöltötték s a 60-ikat pedig el nem érték,
c) feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan elő-
életűek,
d) írni, olvasni tudnak és a községben divó magyar
nyelven kívül legalább még a szerb nyelvet bírják,
e) teljesen egészségesek.

Kiszolgált katonák, volt esend- és rendőrök előny-
ben részesítetnek, azonban azok, kik a felelős községi
örtségben bent voltak, azoknak kérvényük tekintetbe
vétetni nem fog.

A közrendőri állás évi 300 frt javadalmazással
van összekötve.

Kötelesek lévén illetők az előljárási igazgató által előírt
egyenruhát beszerezni.

A választás napja az illetőkkel személyes megjele-
nés végett később tudatik.

Kelt Bajsán, 1894. évi január hó 16-án.

Szilvássy János, Preradovits Szávó,
jegyző. 3-2 bíró.

277. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye kulai járásához tar-
tozó Cservenka és Veprovác községekből álló
állatorvosi kör részére Cservenka székhellyel
rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére pá-
lyázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat,
hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII.
t. c. értelmében felszerelt, nyelvismereteiket és
eddigi alkalmaztatásukat igazoló pályázati kérvé-
nyeiket hozzám **f. évi február 15-ig** benyújtsák.

A körállatorvosi állás javadalmazása 600 frt
készpénzfizetés és a körhöz tartozó községek
területén hivatalos eljárás közben ingyen fuvar.

A gyógykezelési díjak utólag egyezségileg
fognak megállapíttatni.

Kula, 1894. évi január hó 16-án.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

354. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye hódsághí járásában
Karavukova, Filipova és Rác-Militics községekből
álló körállatorvosi állásra Rác-Militics székhellyel,
ugy Lality, Pivnica és Parabut községekből álló
körállatorvosi állásra Parabut székhellyel, pá-
lyázatot nyitok.

Mindkét körállatorvosi állás 600—600 frt
évi fizetéssel van javadalmazva.

Az állatok gyógykezelésének díjazása a
választás után az 1888. évi VII. törvénycikk
130. §-a szerint egyezség, illetve szerződésileg
lesz biztosítandó.

Hivatalos látogatások alkalmával a községek
díjtalanul szállítják az állatorvost. Az állatorvosi
oklevéllel s eddigi alkalmaztatást igazoló bizony-
latokkal felszerelt kérvények **február hó 28-ig**
nyújthatók be nálam.

Kelt Hódsághon, 1894. évi január hó 17-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém Zombor sz. kir. város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy az apatini utcában levő

„**FEHÉR HAJÓ**“-hoz címzett

vendéglőt

összes felszerelésével Hanczmann Ignác tulajdonostól bérbé vettem s azt **folgó évi február hó 1-én** cigányzene mellett ünnepélyesen megnyitom.

Jó ételek és italokról mindenkor a legnagyobb figyelemmel gondoskodva lesz, a miért is kérem a nagyérdemű közönség szíves bizalmát és pártfogását.

Zombor, 1894. évi január hó.

Alázatos szolgálja

Heitel Antal,

a „Fehér hajó“ bérloje.

2-1

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szesz italok asztali illékörök és különlegességek azonnali elhibázatlan elkészítésére a legkínálóbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztított **eceteszenőcát** kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltemnek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlistát bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

eszenciák-különlegességek gyára

PRAGA.

50-25

Megbízható ügynekök kerestetnek.

Hirdetmény.

Az „Ó Kanizsai öngyógyító-szövetkezet“ évi rendes közgyűlést **1894. évi február hó 25-én - vasárnap -** délután 2 órákor fogja megtartani saját helyiségében.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1893. évi üzlet eredményéről.
  2. A felügyelő bizottság jelentése, valamint az 1893. évi vagyon-mérlegre és a tiszta nyereségy felosztására vonatkozó véleményes előterjesztés, esetleg a számadó tisztikar fölmentése.
  3. Az alapszabályok 39. §-a értelmében kisorsolandó egy igazgatósági tag helyébe új tagnak választása.
  4. Az alapszabályok 45. §-a szerint kisorsolandó 3 választmányi tag helyébe újak választása.
  5. A felügyelő bizottság 3 rendes és 2 póttagjának az alapszabályok 44. §-a értelmében való választása.
  6. Esetleg az alapszabályok megváltoztatása.
  7. A jegyzőkönyv hitelesítésére két szövetkezeti tag megválasztása.
  8. Egyesek indítványai.
- Midőn a t. szövetkezeti tag urak e közgyűlésre meghívottak, egyúttal figyelemre méltó, hogy az alapszabályok 51. §-a értelmében azon szövetkezeti tagok, kik a közgyűlés előtt 8 nappal hátralekötött törzsbetűiket nem fizették be, a közgyűlésen szavazati joggal nem bírnak.
- Az alapszabályok 57. §-a szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatósághoz írásban beadatnak.
- Ó Kanizsán, 1894. évi január hó 19-én.

Pfeiffer János s. k., Tóth József s. k.,

könyvelő.

igazgató-elnök.

Olajnyagykereskedés

és **terményüzlet.**

Legfinomabb olivajolaj teljesen
Legfinomabb gyáriolaj savtalan
Legfinomabb asványolaj nitott
a legelső díjakkal kitüntetve.

Kapható továbbá nálam:
kék-kő, ponyva, zsák, kocsi-
kenőcs, kátrányfesték, kar-
bolsav, petroleum stb. gaz-
dasági cikk

KRAUS KÁROLY J.

Budapest, Dorottya-utca 6. szám.

Megbízható vidéken lakó ügy-
nökök felvételnek

3-1

BITTERMANN NÁNDOR

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfejek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy rakfár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek fél éven át hitel.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvirágalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

A „**BÁCSKA**“ kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

Meghívó.

A „**csantavéri takarékpénztár részvénytársaság**“

folgó évi február hó 11-én délután 3 órákor

a takarékpénztár igazgatósági tanácstermében tartandó

III-ik évi rendes közgyűlésére

a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. A mérleg előterjesztése, nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
3. A folgó évi július hó 1-én működésbe lépő új igazgató és helyettese 10 évre, az igazgatóság és felügyelő-bizottság 3 évre való választása.
4. Könyvelői fizetés emelése.
5. Időközben alapszabályszerűen bejelentett indítványok.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mérleg-számla.

V a g y o n		T e h e r	
frt	kr	frt	kr
1 Kézpénz	2952 78	2 Részvénytőke	30000 —
4 Váltótárea	130116 76	22 Tartaléktőke	1205 48
28 Ovadáki értékpapírok	1000 —	3 Betétek	56132 28
18 Felszerelés és irdoeszközök	453 54	20 Visszleszámított váltók	42073 —
12 Folyószámlai adóssok	606 67	29 Ovadékok	1000 —
36 Letét giró számlán	100 —	34 Átmeneti kamatok	1054 19
19 Előleg folgó költségre	10 —	Egyenleg mint nyeresemény (1892. évről 144.76, 1893. évről 3630.04)	3774 80
	135239 75		135239 75

Csantavér, 1893. évi december hó 31-én.

Dr. Békessy Károly s. k.,
igazgató.

Szokola Gyula s. k.,
aligazgató.

Magosy Ferenc s. k.,
pénztárnok.

Gottlieb Adolf s. k.,
könyvelő.

Ezen mérlegben foglalt tételeket az illető könyvekkel és értékekkel összehasonlítván, azokat mindenben helyeseknek találtuk.

Csantavér, 1894. évi január hó 15-én.

Basch Albert s. k.,
felügy. biz. elnök.

Pressburger Kálmán s. k.,
felügy. biz. jegyző.

Ifj. Basch Károly s. k.,
felügy. biz. tag.

Erdősi Kálmán s. k.,
felügy. biz. tag.

Schäffer M. Lajos s. k.,
felügy. biz. tag.

A kovilyi takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövetkezetnek zárszámadásai 1893-ik évről.

Mérleg-számla.

V a g y o n		T e h e r	
frt	kr	frt	kr
Kézpénzben	176 18	Részlet-befizetések	16460 80
Váltókban	52603 —	Betétek	25746 82
Felszerelésekben	483 34	Központi hitelintézet	6705 91
20% felszerelés leírás	120 83	Beirási illeték	472 50
	362 51	Nyereség 1892. évben	1453 23
		Nyereség 1893. évben	2302 43
	53141 69		53141 69

Nyereség- és veszteség-számla.

K i a d á s		B e v é t e l	
frt	kr	frt	kr
20% felszerelés leírás	120 83	Kamatok és díjak	5142 24
Tiszti és szolgálja fizetések	339 99	Átiratási díjak	20 —
Házbér	100 —	Késedelmi kamatok	128 39
Költségek	214 77		
Adó	256 84		
Betét kamatadó	138 41		
Visszleszámított kamatok	433 38		
Betét kamatok	1383 98		
Nyereség 1893. évben	2302 43		
	5290 63		5290 63

Kelt Felső Kovilyon, 1893. évi december hó 31-én.

Veszelinovits Koszta s. k.,
könyvelő.

Bajazetov Zsivko s. k.,
igazgató.

Petrovits Milos s. k.,
pénztárnok.

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számla megvizsgálatot, a fő- és mellékkönyvekkel összeegyeztetett és mindenben megegyezőnek találtatott.

Felső-Kovilyon, 1894. évi január hó 3-án.

Pausics Ludvig s. k.,

Popov Mita s. k.,

Marinkov Milos s. k.,

felügyelő bizottsági tagok.

Zember, Bittermann Nándor könyv- és könyvomdájából.

ELŐFIZET
Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
A lap szellemi
illető külden
szerkesztőnek,
a lap tulajdonos
dendő

Egyes szám ára

Wek

—á— A polt
szabadelvű párt, li
kik az egyháziüg
okból ellenzői, ves
de összetartásban, e
formok hívei itt is.
s hátvédül birván a
kétség sem fér győ

A reformok e l
vén a küzdes ide
láttuk első felvonn
E nagygyűlésnek re
ellen hozott határoz
s szándékos téveszt
indokolás és szándé
reformjavaslatok a
volnának irányozva
beléptével a legkevé
és a vallást. Minden
tesz a házasság polgá
egyháza áldását kiké
hatlannak tarja, egys
polgári házasság rő
okokat, melyek külön
levő protestans ház
megszüntetésével a ka
felfogása szerint a m
Szóval az állam törv
kustól sem követeli,
ellen cselekedjék. Az
akar ismerni, telekez
állami jognak a ház
a magyar nemzeti álla
a nemzetiségek közt.
s a kath. hitéletét sor
Ezt hallgatták el a k
nem lesz meg annak
kath. intelligenciánál

A százkezünek l
küzdő táborok sorak
csudálatos államférfi
brilliansan oldott meg
Magyarország főváros
fogja előidézni. Kivite
a budapesti kaszárnyá
olcsó átengedését. Eze
a városon kívül építet
a régiek lebontás utá

A „BÁCSKA

A nemze
Mindennap ol
A kalauzt va
Napszámás az
Együtt ök hoz

De néha jó oly
Hol a villang
Mind azt kiált
Csak akadály
Hányszor colt
Hogy megakadt
De volt egy nap
Kit eltiport a

A FOTOGRAFUS

Itta: D
Hogy a „magyar te
tény. Hogy a „német telet
fogja föltalálni, (legalább
karácsonyi számában), azt
a jövő titka, de hogy egy
ki annak a nyitját, hogy
doktor apró szeméit egysz
hallottam, de nem is olv